

## Nevalná pověst evropských dotací Jak tomu ve skutečnosti je?

Praha, 7. prosince 2021 – Dnes vynecháme čísla o pozici České republiky jakožto čistého příjemce z rozpočtu EU (tj. že odvody České republiky do rozpočtu EU jsou podstatně nižší, než kolik se z EU na podporách získá zpět). Je na samostatnou diskusi, zda je tento mechanismus přerozdělování optimální, či nikoliv. Zaměříme se na jiné, přesto také lehce kontroverzní téma nevalné pověsti EU fondů.

Nejprve pár zajímavých, ale suchých dat, které veřejnosti unikají v souvislostech. V programovém období 2007-2013 bylo realizováno dle oficiálního státního portálu dotaceEU.cz celkem 122 430 projektů s podporou v celkovém objemu 759 miliard Kč. V období 2014-2020 je závazek podpory (ke konci září 2021) v celkovém objemu 600 miliard Kč v rámci 65 755 smluv s příjemci žádostí.

A to ve výše uvedených číslech chybí první období 2004-2006 a dotace pro zemědělce (jen za posledních 7 let je to 292 993 závazků v rámci Programu rozvoje venkova v objemu podpory cca 58,6 miliardy Kč).

Za 17 let členství v Evropské unii plus pár let s předvstupními fondy PHARE, SAPARD a Kohezním fondem to může být zjednodušeným výpočtem přibližně 800 000 smluv a rozhodnutí o podpoře projektům, které obdržely orientačně 1,5 bilionu Kč. Vzhledem k tomu, že obvyklá podpora podnikatelům se pohybovala kolem 50 % a veřejnému sektoru v průměru kolem 80 %, hrubým odhadem bylo za 20 let zrealizováno s dotační podporou projektů za přibližně 2,5 bilionu korun v 800 000 projektech.

*„Nepochybně každý z nás zná projekty, které si vysloužily pozornost médií, v tom horším případě i orgánů činných v trestním řízení. Slavné rozhledny v údolích (kolik jich reálně znáte?), cesty odnikud nikam a jiné. Ano, i v posledních týdnech se nám objevují krásné nesmysly, např. zastřešení zastávky tramvaje přímo pod velkým betonovým mostem při budování nové tramvajové trati aj. V horších případech se jednalo o zámek Buštěhrad, ROP Severozápad a další, kde byla či je kriminální dohra,“* upozorňuje Milan Sedláček, zakladatel portálu [Dotace.eu](http://Dotace.eu).

Zkusme si však spočítat, kolik takových projektů je. Určitě více než desítky. Možná několik set? Je to mnoho. Ale přepočítáme-li to na celkových 800 000 realizovaných projektů i 1 000 problematických nebo korupčních je vlastně fantastický výsledek – jedná se o 0,125 %. *„Kdyby vše v naší zemi fungovalo s chybovostí 0,125 %, nebo si to řekněme obráceně, že by vše*

*fungovalo na 99,875 %, byl by tu ráj na zemi. A i kdyby reálné číslo projektů, ve kterých nebylo vše ideálně, bylo 10x větší, pořád budeme na chybovosti až neuvěřitelně nízké,”* doplňuje Milan Sedláček.

Je třeba si uvědomit, že množství prostředků v EU фондах je enormní a takové množství prostředků vždy přiláká i osoby s nekalými úmysly. Na druhou stranu, uvědomují si ale kritici, pod jakým drobnohledem je každý dotační projekt? Poskytovatel dotace, auditní orgán, NKÚ, finanční úřady, přezkum ze strany ÚOHS, OLAF a řada dalších. Kdyby takto komplexně a mnohohrstevně byly kontrolovány všechny investice a pohyby peněz ve veřejné sféře, např. hospodaření mnoha měst či ministerstev, jaká by byla asi chybovost tam? Když vidíme, jak hospodaří některá ministerstva, je plýtvání násobně větší. Jenže na národní peníze může dohlédnout NKÚ, a to ještě formou velmi limitované, obecné kontroly mechanismů hospodaření. Kdyby byla chybovost a plýtvání s běžnými národními veřejnými prostředky taková, jako je v mechanismech EU dotací, byl by schodek rozpočtu mnohonásobně menší.

Je to k zamyšlení, až se příště bude zase kritizovat čerpání a využití prostředků z EU fondů. Jestli ta nízká chybovost (pro laika „počet zveřejněných skandálů“) u projektů realizovaných z obecních, krajských či státních rozpočtů bez EU dotací není dána prostě jen tím, že kontrola těchto prostředků je na mnohonásobně nižší intenzitě. *„Říkám si, jestli EU mechanismy nejsou tím nejlepším, co v ČR pro realizaci investic máme. A to i s přihlédnutím k negativním stránkám věci, kterou všichni, kteří se věnujeme dotacím, nesnášíme – obrovská byrokracie, složitost mechanismů a podobně,”* komentuje Sedláček.

Pochopitelně, poslední námitka kritiků je, že každá dotace je špatně. Lacině populární je také názor, že bychom měli nejlépe všechny dotace zrušit. Dokud jsme členy EU, máme povinnost odvodů do společného rozpočtu, a pak už je jen na nás, jak dobré projekty připravíme a kolik prostředků z EU získáme zpět. Ideálně, abychom byli co nejvíce v pozici čistého příjemce. Najde-li politická reprezentace Evropy efektivnější způsob pomoci od silnějších ke slabším, bude jen dobře. Do té doby ale pojďme dotace EU čerpat smysluplně, efektivně a s vědomím jejich přínosu. Kritizovat umí každý. Něco zrealizovat, to už chce kumšt a odvahy.

**KONTAKT PRO MÉDIA:**

<https://www.dotace.eu> / Mgr. Ing. Milan Sedláček, Ph.D. / [tiskove@dotace.eu](mailto:tiskove@dotace.eu) / +420 733 130 848